

KOMENTAR NA ČLANEK KAKOVOST ELABORATOV GEODETSKIH STORITEV

Božidar Demšar

V zadnji, drugi številki letošnjega Geodetskega vestnika sem prebral članek Kakovost elaboratov geodetskih storitev. Pošiljam vam **komentar**. Prosim za objavo, oziroma navedbo razlogov, če komentar ne bo objavljen.

V članku *Kakovost elaboratov geodetskih storitev*, ki je izšel v zadnji številki Geodetskega vestnika, berem, da s kakovostjo elaboratov nismo popolnoma zadovoljni. To razumem, kot da so avtorji članka s kakovostjo elaboratov sicer zadovoljni, vendar hočejo biti kritični in konstruktivni.

V uvodu povedo, »da obstaja več različnih opredelitev kakovosti, da vsak avtor kakovost opredeli po svoje«, in navedejo dvanajst tipov »napak in odklonov od popolnosti elaboratov«, ki jih je zbirala Geodetska uprava RS, razumljivo po svoji presoji, in jih posredovala Matični sekciji geodetov pri IZS za analizo kakovosti. Napake, ki pa so jih avtorji dejansko analizirali in so navedene v razpredelnici v nadaljevanju, so izključno formalne narave, zajemajo namreč neuskkljenosti digitalne narave in vabila strankam.

Kot sodni izvedenec menim, da je izdelava elaborata za evidentiranje sprememb v evidenci zemljiškega katastra geodetska storitev (ZGeoD), ne pa naloga izvedenca. Zaradi navedenega in tudi iz osebnih razlogov izdelavo elaboratov prepustim geodetskemu podjetju kot podizvajalcu. Znano mi je, da se geodetska podjetja pritožujejo predvsem zaradi stalnega oziroma pogostega spreminjanja navodil za oddajo elaboratov. Elaborate, izdelane po naročilu sodišča, sodišča vložijo pri geodetski upravi tudi po letu in več, geodetska uprava pa medtem spremeni posredovane podatke, zato je elaborate treba dopolniti. Zahtevo za odpravo napake in dopolnitev elaborata pripravi diplomirani pravnik z nekaj strani dolgo obrazložitvijo, ki jo seveda pošljejo sodišču za popravilo napak, nato se izkaže, da napake ni.

Avtorji članka so seveda analizirali le »napake izvajalcev«, ki so jim bile posredovane.

V podrobnosti se ne želim spuščati, imam pa resne pomisleke v zvezi z opravljeno analizo le na podlagi navedenih napak. Menim, da je bistveno merilo za kakovost elaboratov predvsem strokovno »kakovostno« predlagana ureditev meje po podatkih zemljiškega katastra. Žal je ta kakovost popolnoma prepuščena etičnim in moralnim vrednotam izvajalcev. Geodetska uprava nestrokovno in morebiti pristransko predlagane »katastrske meje« na podlagi sedanjih predpisov ne more ugotavljati in tega tudi ne počne, kar je očiten odraz politike delovanja uprave, ki je utemeljena že z ZENDMPE in nato ZEN.

Nerazumljivo je, da je naročnik geodetske storitve ureditve meje dejansko privilegirana stranka, da naročnik za evidentiranje »pokazane priporočene katastrske meje« lahko izbira in vloži elaborat z zanj ustrezno pokazano mejo, sosed pa ima na voljo le sodišče, ki seveda ureja mejo po ZNP, in ne »po katastru«. Da je razlika v pokazani katastrski meji med prvim in naslednjim izbranim geodetskim podjetjem, čeprav na hribovitem območju, »lahko« celo 29 metrov, ne da bi se geodetska uprava odzvala na tako očitne anomalije. Krivice, ki se dogajajo neukim strankam, jih ne zanimajo.

V ZENDMPE je bilo sicer nerealno zahtevano, da geodetska uprava zahtevo za uvedbo postopka ureditve meje preizkusi in preveri, ali v elaboratu prikazana meja ne odstopa od katastrske meje. V ZEN-u je to izpuščeno. In najnovejše: v elaboratu niti ni treba več priložiti podatkov o meritvah za ureditev meje, tako da niti najbolj enostaven preizkus ni več mogoč brez vnovične meritve, izvajalec pa po pojasnilu geodetske uprave ni dolžan stranki izročiti podatkov meritve. Stranke ne morejo same kontrolirati mejnikov, ker elaborati kljub Pravilniku o urejanju mej ne vsebujejo več kontrolnih razdalj. Nezadovoljne stranke imajo na voljo le še geodetsko inšpekcijo in Inženirsko zbornico Slovenije, katerih zapoznele in vprašljive ugotovitve ne vplivajo na upravni postopek evidentiranja meje kot urejene meje.

Geodetska inšpekcija bo ugotovila, ali so bile opravljene upravne formalnosti, za kaj več nima pristojnosti, saj je drugo medtem tako že opravila geodetska uprava, disciplinsko sodišče pri IZS pa ugotavlja disciplinske kršitve. Znano mi je, da je matična sekcija geodetov na prijavo stranke ugotovila strokovne nepravilnosti pri določitvi »katastrske meje«, vendar je nato disciplinsko sodišče pri IZS ugotovilo, da so bile vse formalnosti pravilno izpeljane, mnenje sodnega izvedenca geodetske stroke, ki je bilo priloženo prijavi, pa je po njihovem mnenju pristransko, ker ga je naročila stranka, zaradi česar ga sploh niso obravnavali in upoštevali, brez obrazložitve niso upoštevali niti mnenja matične sekcije geodetov. Naj še dodam: član disciplinskega sodišča je bil tudi prijavljeni geodet, ki pa naj bi bil v tem primeru izvzet.

Avtorji v sklepu med težavami, ki vplivajo na kakovost, navajajo tudi dejstvo, da je zelo malo pogumnih posameznikov, ki so se pripravljene izpostaviti (vemo, zakaj), splošno družbeno nezaupanje v institucije (med njimi, ki niso pogumni, tako razumem, so tudi inšpektor in IZS) in dejstvo, da vsakdo lahko počne skoraj vse. To seveda še kako drži. Zato niti ne pričakujem sprememb, morebiti pa bo naslednje vodstvo geodetske uprave pri delovanju upoštevalo tudi navedeni komentar, če bo uredništvo pogumno in ga bo objavilo.

13. avgust 2013

Božidar Demšar, dipl. inž. geodezije,
sodni izvedenec geodetske stroke